

Ezechiël 23

1 Het woord van de HEERE kwam tot mij:

2 Mensenkind, er waren twee vrouwen, dochters van één moeder.

3 Zij bedreven hoererij in Egypte; in hun jeugd bedreven zij al hoererij. Daar werden zij in hun borsten geknepen, daar werden hun maagdelijke tepels betast.

4 Hun namen waren Ohola, de oudste, en Oholiba, haar zuster. Zij werden Mij tot vrouw en zij baarden zonen en dochters. Dit waren hun namen: Samaria is Ohola en Jeruzalem Oholiba.

5 Ohola bedreef hoererij, hoewel zij Mij toebehoorde: zij werd verliefd op haar minnaars, op de Assyriërs, vertrouwelingen,

6 gekleed in blauwpurper, landvoogden en machthebbers, allen begerenswaardige jongemannen, ruiters, die op paarden reden.

7 Zij richtte haar hoerereien op hen: op heel die keur van Assyriërs. Zij verontreinigde zich met allen op wie zij verliefd was geworden, met al hun stinkgoden.

8 Ook gaf zij haar hoerereien met de Egyptenaren niet op. Zij hadden immers in haar jeugd met haar geslapen, zij hadden haar maagdelijke tepels betast en zij hadden hun hoererij over haar uitgestort.

9 Daarom gaf Ik haar in de hand van haar minnaars, in de hand van de Assyriërs, op wie zij verliefd was geworden.

10 Die hebben haar schaamte ontbloot, haar zonen en haar dochters weggenomen en haarzelf gedood met het zwaard. Zij kreeg bij de vrouwen een slechte naam, nadat men gericht over haar had voltrokken.

11 Hoewel haar zuster Oholiba dit zag, gedroeg zij zich in haar hartstocht nog verderfelijker dan zij en overtrof zij met haar hoerereien de hoerereien van haar zuster.

12 Zij werd verliefd op de Assyriërs, landvoogden en machthebbers, vertrouwelingen, uitmuntend gekleed, ruiters, die op paarden reden, allen begerenswaardige jongemannen.

13 Ik zag hoe zij zich verontreinigd had; zij beiden gingen één en dezelfde weg.

14 Ja, zij ging nog verder met haar hoerereien: toen zij in de muur ingegrifte mannen zag, afbeeldingen van Chaldeeën, getekend in rode kleuren,

15 die een gordel om hun middel droegen, met een overhangende tulband om hun hoofd, die er allen uitzagen als officieren, die leken op Babyloniërs uit Chaldea, hun geboorteland,

16 werd zij op hen verliefd, zodra zij hen met eigen ogen zag, en zij stuurde gezanten naar hen toe, naar Chaldea.

17 De Babyloniërs kwamen bij haar om het liefdesbed met haar te delen, en zij verontreinigden haar met hun hoererij. Nadat zij zich echter met hen verontreinigd had, rukte haar ziel zich van hen los.

18 Toen zij openlijk haar hoerereien pleegde en haar schaamte ontblootte, rukte Mijn ziel zich van haar los, zoals Mijn ziel zich losgerukt had van haar zuster.

19 Zij vermeerderde haar hoerereien door te denken aan de dagen van haar jeugd, toen zij in het land Egypte hoererij bedreef.

20 Zij werd verliefd op die wellustelingen, van wie het vlees is als het vlees van ezels en van wie de drift is als de drift van hengsten.

21 Zo verlangde u sterk terug naar het schandelijk gedrag van uw jeugd, toen die van Egypte uw tepels betastten vanwege uw jeugdige borsten.

22 Daarom, Oholiba, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zet uw minnaars tegen u op, van wie uw ziel zich heeft losgerukt. Ik laat hen van rondom over u komen:

23 Babyloniërs en alle Chaldeeën, Pekod, Soa en Koa, met hen alle Assyriërs; begerenswaardige jongemannen, allen landvoogden en machthebbers, officieren en mannen van naam, die allen op paarden rijden.

24 Zij zullen over u komen met een leger van strijdagens en andere voertuigen en een menigte volken, grote en kleine schilden en helmen. Van alle kanten zullen zij zich tegen u opstellen. Dan zal Ik hun het strafgericht in handen geven en zij zullen u oordelen overeenkomstig hun eigen bepalingen.

25 Ik zal u Mijn na-ijver doen voelen, zodat zij u met woede zullen behandelen. Uw neus en oren zullen zij verwijderen, en wat van u overblijft, zal vallen door het zwaard. Uw zonen en uw dochters zullen zij meenemen, en wat van u overblijft, zal door het vuur worden verteerd.

26 Zij zullen u ook uw kleren uittrekken en uw sieraden meenemen.

27 Dan zal Ik uw schandelijk gedrag bij u doen ophouden, en uw hoererij uit het land Egypte. U zult uw ogen niet meer naar hen opslaan en niet meer denken aan Egypte.

28 Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik geef u over in de hand van hen die u haat, in de hand van hen van wie uw ziel zich heeft losgerukt.

29 Zij zullen u met haat behandelen, alles wat u hebt vergaard, meenemen en u naakt en bloot achterlaten, zodat uw hoerenschaamte ontbloot wordt, uw schandelijk gedrag en uw hoererijen.

30 Deze dingen zal men u aandoen, omdat u de heidenvolken in hoererij achteraangegaan bent, omdat u zich met hun stinkgoden hebt verontreinigd.

31 U bent in de weg van uw zuster gegaan en daarom zal Ik haar beker in uw hand geven.

32 Zo zegt de Heere HEERE: De beker van uw zuster zult u drinken, die diepe, wijde beker – u zult belachelijk en bespottelijk worden – die beker kan veel bevatten!

33 U zult vol worden van dronkenschap en verdriet. De beker van uw zuster Samaria is een beker van verwoesting en woestenij.

34 U zult hem drinken, leegdrinken, hem aan scherven knagen, en uw borsten ermee openhalen, want Ik heb gesproken, spreekt de Heere HEERE.

35 Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u Mij vergeten bent en Mij achter uw rug geworpen hebt, zult u ook zelf uw schandelijk gedrag en uw hoererijen dragen!

36 De HEERE zei tegen mij: Mensenkind, wilt u Ohola en Oholiba berechten? Maak dan deze vrouwen hun gruweldaden bekend,

37 want zij hebben overspel gepleegd, er kleeft bloed aan hun handen. Met hun stinkgoden hebben zij overspel gepleegd. Zelfs hun kinderen, die zij Mij gebaard hebben, hebben zij voor hen als voedsel door het vuur laten gaan.

38 Bovendien hebben zij Mij dit aangedaan: zij hebben Mijn heiligdom op die dag verontreinigd en Mijn sabbatten ontheiligd.

39 Toen zij hun kinderen voor hun stinkgoden geslacht hadden, kwamen zij op die dag Mijn heiligdom binnen om het te ontheiligen, en zie, dat hebben zij midden in Mijn huis gedaan.

40 Daar komt bij dat zij een boodschap stuurden naar mannen die van ver moesten komen – er werd een gezant naar hen gestuurd – en zie, zij kwamen. Voor hen hebt u zich gewassen, uw ogen opgemaakt en u met uw sieraden getooid.

41 U bent op een prachtig bed gaan zitten, met daarvoor een gereedgemaakte tafel, waarop u Mijn reukwerk en Mijn olie had gezet.

42 Het geluid van een geruste menigte was erbij te horen. En zij stuurden een boodschap naar mannen uit die mensenmassa – dronkaards die uit de woestijn gebracht waren. Die deden armbanden om hun polsen en een sierlijke kroon op hun hoofd.

43 Toen zei Ik: Overspelers bij zo'n door hoererij verouderde vrouw? Willen zij nu met háár – met die hoererijen van haar – hoererij bedrijven?

44 Zij hadden gemeenschap met haar, zoals men gemeenschap heeft met een vrouw die een hoer is. Zó hadden zij gemeenschap met Ohola en Oholiba, die vrouwen met dat schandelijk gedrag.

45 Maar rechtvaardige mannen, die zullen hen berechten overeenkomstig de bepaling voor overspelsters en de bepaling voor wie bloed vergoten hebben. Zij zijn immers overspelsters en er kleeft bloed aan hun handen!

46 Want zo zegt de Heere HEERE: Laat een verzamelde gemeenschap tegen hen opkomen en geef hen over tot een schrikbeeld en tot een prooi.

47 De verzamelde gemeenschap zal hen met stenen stenigen en hen met hun zwaarden neerhouwen. Hun zonen en dochters zullen zij doden en hun huizen zullen zij met vuur verbranden.

48 Zo zal Ik het schandelijk gedrag uit het land doen ophouden, zodat alle vrouwen onderwezen worden en zij niet overeenkomstig uw schandelijk gedrag zullen handelen.

49 Zij zullen uw schandelijk gedrag op u doen neerkomen, zodat u de zonden van uw stinkgoden zult dragen. Dan zult u weten dat Ik de Heere HEERE ben.

Het ging al mis in Egypte.

Soms krijgt men het gevoel dat de boosheid van de HEERE ingegeven is door de laatste jaren voor de verwoesting van Jeruzalem. Het tegenovergestelde is echter het geval. De boosheid van de HEERE is opgekropte woede. Om het begin van de woede te ontdekken moet in de tijd teruggegaan worden naar de eerste jaren van het volk Israël in Egypte. Om duidelijk te maken dat de ergernis bij de HEERE niet van gisteren of eergisteren is komt God met de metafoer van Ohola en Oholiba. De voorstelling is die van een huwelijk dat God is aangegaan met twee zussen, die zich al voor hun huwelijk misdroegen als sletten. Ezechiël 23:1,2 *Het woord van de HEERE kwam tot mij: Mensenkind, er waren twee vrouwen, dochters van één moeder.*

Tweevrouwen, dochters van één moeder.

Hoewel het voortdurend gaat over seksuele escapades van de twee jongedames moeten we ons niet van de wijs laten brengen. Het is per slot van rekening een metafoer. De vrijages met andere mannen – die bij een gewoon huwelijk inderdaad niet meer en minder dan echtbreuk betekenen – wijzen toegepast op

de relatie van God met Zijn volk op het nalopen van andere goden. Ezechiël 23:3 *Zij bedreven hoererij in Egypte; in hun jeugd bedreven zij al hoererij. Daar werden zij in hun borsten geknepen, daar werden hun maagdelijke tepels betast.* De onpartijdige lezer zal opmerken dat hem of haar niet zoveel bekend is over afgodendienst in Egypte. Dat is waar, hoewel Jozua 24 er wel met zoveel woorden over spreekt. Jozua 24:14 *Nu dan, vrees de HEERE, dien Hem in oprechtheid en trouw, doe de goden weg die uw vaders gediend hebben aan de overzijde van de rivier en in Egypte, en dien de HEERE.* Vermoedelijk ligt afgodendienst iets ingewikkelder dan wij op het eerste gezicht zouden denken. Afgodendienst is niet alleen het brengen van offers op een altaar dat gewijd is aan een andere god. Die afgod is – in geval van Egypte – onlosmakelijk verbonden met het land en het volk, de economie en het leger, de macht en de grootheid van Egypte. Doet Egypte het goed in alle opzichten dan straalt dat af op zijn goden. Er gaat in zo'n geval een enorme uitnodigende werking van uit naar buitenstaanders om ook die god te gaan vereren, want – zo te zien – levert die veel op aan macht en welvaart. Om die reden is het *terugverlangen naar de vleespotten van Egypte* – dat wij dan weer wel hebben meegekregen van het volk Israël in de woestijn – in feite een terugverlangen naar de goden van Egypte. Exodus 16:3 *De Israëlieten zeiden tegen hen: Och, waren wij maar door de hand van de HEERE gestorven in het land Egypte, toen wij bij de vleespotten zaten en brood aten tot verzadiging toe! Want u hebt ons uitgeleid naar deze woestijn om heel deze gemeente van honger te laten sterven.* Vergelijk Numeri 11:5 Zo'n opmerking is een slag in het gezicht van de HEERE: 'De goden van Egypte dat waren nog eens goden, vergeleken bij de HEERE. Die zorgden tenminste voor eten en drinken.' Hoe we het ook wenden of keren Egypte behoorde tot de grootmachten van het Midden Oosten. De geschiedenis van Israël in Egypte spreekt wat dat betreft boekdelen. Het Joodse volk heeft zelf meegewerkt aan het versterken van militaire bases aan de grens van het land. Ook keek de farao met een zekere zorg naar de snelle groei van het Joodse volk qua populatie. En dat niet ten onrechte omdat zij een factor van betekenis zouden kunnen worden met betrekking tot de bescherming van het land. Moest hij de Joden zien als vrienden of potentiële vijanden? Hij beschouwde hen als een risico en maakte hen tot slaven bij de bouw van zijn vestingsteden. Ondanks het feit van hun onderliggende positie keken de Joden toch op tegen de Egyptenaren, tegen hun macht en hun welvaart. Alleen de Pyramides al boezemden ontzag in.

De Pyramides boezemden ontzag in.

Men voelde zich klein en onbetekenend. De macht van de farao was evident, die van de HEERE moest nog blijken. Toch ging God de directe strijd aan met de farao. De HEERE wilde laten zien wie de HEER was

in het land, Hij of de farao. Het volk Israël stond niet te popelen. Exodus 6:5-8 *Zeg daarom tegen de Israëlieten: Ik ben de HEERE. Ik zal u uitleiden van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren. Ik zal u redden uit hun slavernij en u verlossen door een uitgestrekte arm en door zware strafgerichten. Ik zal u tot Mijn volk aannemen en Ik zal u tot een God zijn. Dan zult u weten dat Ik de HEERE, uw God, ben, Die u uitleidt van onder de dwangarbeid van de Egyptenaren. Ik zal u brengen in het land waarvoor Ik Mijn hand opgeheven heb, dat Ik het aan Abraham, Izaak en Jakob geven zou. Ik zal het u in erfelijk bezit geven, Ik, de HEERE. Zo sprak Mozes tot de Israëlieten, maar zij luisterden niet naar Mozes door hun moedeloosheid en de harde slavenarbeid.*

Het land dat Ik Abraham, Izaak en Jakob zou geven.

Het verbond met God.

Men keek op tegen de grootmacht Egypte. Ook had men te lijden onder de slavenarbeid maar men was hoe dan ook niet enthousiast over de verlossingsplannen van de HEERE. God is dat niet vergeten. Altijd is die hang naar Egypte gebleven. Waarom zijn we daar eigenlijk weggegaan? We hadden het daar toch goed. Het was beslist niet prettig voor de HEERE. Feitelijk waren ze natuurlijk al volk van God, de stammen van Israël. Had de HEERE niet een verbond gesloten met hun aartsvader Abraham. Genesis 17:7,8 *Ik zal Mijn verbond maken tussen Mij, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door, tot een eeuwig verbond, om voor u tot een God te zijn, en voor uw nageslacht na u. Ik zal aan u en uw nageslacht na u het land waar u vreemdeling bent, heel het land Kanaän, als eeuwig bezit geven. Ik zal hun tot een God zijn.* Inderdaad God had een verbond gesloten met Abraham met de beloften van land en volk. Vanaf het begin heeft God hen *het beloofde land* voor ogen gesteld. Maar vanaf het begin heeft de HEERE ook duidelijk gemaakt dat Israël niet per direct dat land zou kunnen binnentrekken. Het wachten was op de *volheid van de tijd*. Eerst moesten de volken die er woonden – en die de grenzen van het kwaad opzochten – de maat van hun slechtheid volmaken. Vervolgens zou God met het volk Israël het vonnis voltrekken door het vernietigen of verjagen van de bestaande populatie. Het moet de Joodse gemeenschap niet onbekend geweest zijn dat er plannen zouden komen voor een volksverhuizing richting Kanaän. Genesis 15:13-16 *Toen zei God tegen Abram: Weet wel dat uw nakomelingen vreemdelingen zullen zijn in een land dat niet van hen is; zij zullen hen dienen en men zal hen vierhonderd jaar onderdrukken. Maar ook zal Ik over het volk dat zij zullen dienen, rechtspreken en daarna zullen zij met veel bezittingen wegtrekken. Maar ú zult in vrede tot uw vaderen heengaan; u zult in goede ouderdom begraven worden. De vierde generatie zal hier terugkeren, want de maat van de ongerechtigheid van de Amoriëten is tot nu toe niet vol.* De Joden die de vruchtbare Nijldelta bewoonden waren de nakomelingen van Abraham, Izaak en Jakob, die van de HEERE de naam Israël had gekregen. Genesis 32:27,28 *En Hij zei tegen hem: Wat is uw naam? En hij antwoordde: Jakob. Toen zei Hij: Uw naam zal voortaan niet meer Jakob luiden, maar Israël, want u hebt met God en met mensen gestreden,*

en hebt overwonnen. Als nakomelingen van Jakob wisten ze van *het verbond* met hun voorvader Abraham. Dat mag dan waar zijn, de verbintenis van God met de twaalf stammen van Israël, lag nog vóór hen. Dat verbond sloot de HEERE met Zijn volk Israël in de woestijn bij de berg Sinaï op grond van de tien Woorden van het Verbond. In die zin kan God met goed recht zeggen *dat zij Hem tot vrouw werden* in de woestijn. Ezechiël 23:4 *Hun namen waren Ohola, de oudste, en Oholiba, haar zuster. Zij werden Mij tot vrouw en zij baarden zonen en dochters.* God had reeds een verbond met hun aartsvader. In de woestijn sloot de HEERE met hen een verbond als volk. Bij dat verbond verplichtte het volk Israël zich om de tien geboden na te leven. Exodus 24:3 *Mozes kwam terug en vertelde al de woorden van de HEERE en al de bepalingen aan het volk. Toen antwoordde heel het volk eenstemmig en zij zeiden: Al de woorden die de HEERE gesproken heeft, zullen wij doen.* Het verbond van God met Israël heeft altijd de metafoor van *het huwelijk* gekend. Dit geldt overigens evengoed van het Nieuwe Verbond. Je kunt het verbond met andere woorden goed vergelijken met een huwelijk tussen man en vrouw dat gebaseerd is op de belofte van liefde en trouw. Net zoals een man niet wil dat zijn vrouw het met andere mannen houdt, zo is de HEERE er niet van gediend dat Zijn volk behalve Hem ook nog andere goden achterna loopt. De HEERE valt wat dat betreft bij het eerste gebod met de deur in huis: *Gij zult geen andere goden naast Mij hebben.* Exodus 20:3 De HEERE is een jaloers God. God kan het niet hebben dat Zijn volk heimelijk naar andere goden kijkt en die ook zelf wel wil hebben. Als zoiets gebeurt valt al gauw het woord overspel of hoererij. En met die woorden bevinden we ons midden in de metafoor waar in Ezechiël 23 sprake van is.

Het huwelijk als metafoor voor de relatie van God met Zijn volk Israel.

Het verbond van God met Israël verbeeld als huwelijksverbond.

Jeremia 2:1,2	Het woord van de HEERE kwam tot mij: 2 Ga ten aanhoren van Jeruzalem prediken: Zo zegt de HEERE: Ik denk aan u, aan de genegenheid van uw jeugd, aan de liefde van uw bruidsdagen, toen u achter Mij aan ging in de woestijn, in een land waarin niet wordt gezaaid.
Jeremia 3:8	Maar Ik zag, toen Ik vanwege alles waarin het afvallige Israël overspel had gepleegd, haar weggestuurd had en haar een echtscheidingsbrief gegeven had, dat Juda, haar trouweloze zuster, niet bevreesd werd. Zij ging zelf ook hoererij bedrijven.
Ezechiël 16:8	Toen Ik voorbij u kwam, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd van de liefde. Zo spreidde Ik Mijn vleugel over u uit en bedekte uw naaktheid. Daarop zwoer Ik u

een eed en ging een verbond met u aan, spreekt de Heere HEERE, en zo werd u van Mij.

Hosea 2:18	Ik zal u voor eeuwig tot Mijn bruid nemen: ja, Ik zal u tot Mijn bruid nemen in gerechtigheid en in recht, in goedertierenheid en in barmhartigheid.
Mattheus 9:15	Jezus zei tegen hen: De bruiloftsgasten kunnen toch niet treuren zolang de Bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen dat de Bruidegom van hen weggenomen zal zijn, en dan zullen zij vasten.
Mattheus 22:1,2	En Jezus antwoordde en sprak opnieuw tot hen door gelijkenissen, en zei: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een zeker koning die voor zijn zoon een bruiloft bereid had,
Mattheus 25:1	Dan zal het Koninkrijk der hemelen gelijk zijn aan tien meisjes, die hun lampen namen en op weg gingen, de bruidegom tegemoet.
Johannes 2:9	Toen nu de ceremoniemeester het water geproefd had, dat wijn geworden was – hij wist niet waar de wijn vandaan kwam, maar de dienaars die het water geschept hadden, wisten het – riep de ceremoniemeester de bruidegom.
Mattheus 26:27-29	Hij nam ook de drinkbeker en nadat Hij gedankt had, gaf Hij hun die, en zei: Drink allen daaruit, want dit is Mijn bloed, het bloed van het nieuwe verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. Ik zeg u dat Ik van nu aan van de vrucht van de wijnstok niet zal drinken tot op de dag wanneer Ik die met u nieuw zal drinken in het Koninkrijk van Mijn Vader.
Efeziërs 5:22-27	Vrouwen, wees uw eigen mannen onderdanig, zoals aan de Heere, want de man is hoofd van de vrouw, zoals ook Christus Hoofd van de gemeente is; en Hij is de Behouder van het lichaam. Daarom, zoals de gemeente aan Christus onderdanig is, zo behoren ook de vrouwen in alles hun eigen mannen onderdanig te zijn. Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord, opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos zou zijn.
Openbaring 19:7-9	Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt. En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen. En hij zei tegen mij: Schrijf: Zalig zijn zij die geroepen zijn tot het avondmaal van de bruiloft van het Lam. En hij zei tegen mij: Dit zijn de waarachtige woorden van God.

Ohola (= haar tent) en Oholiba (= Mijn tent is daar.)

Het Noordrijk Israël en het Zuidrijk, Juda.

Volgens de metafoor is God getrouwd met twee zussen: Ohola en Oholiba. Kun je zeggen dat God een huwelijksverbond is aangegaan met Ohola en Oholiba? Ja, daar is op zich geen speld tussen te krijgen al moeten we wel enige moeite doen om ons een juiste voorstelling van zaken te maken. Gelukkig maakt de HEERE het ons niet moeilijk. Ohola is Samaria en Oholiba is Jeruzalem. Ezechiël 3:4 *Dit waren hun namen: Samaria is Ohola en Jeruzalem Oholiba.* Wat is het geval? Hoewel God de tijd uitrekt tot en met de begintijd in Egypte ligt de focus op de koningentijd van na koning Salomo toen het volk Israël opgedeeld werd in het Noordrijk Israël en het Zuidrijk Juda. De scheuring van het rijk was een straf van God omdat koning Salomo zijn buitenlandse vrouwen toestond om hun goden – compleet met tempel – mee te nemen naar Jeruzalem. Vervolgens ontstaat er een gedeelde geschiedenis van het Noordrijk met opeenvolgende koninklijke families en het Zuiden met de koninklijke familie van David die zetelde in Jeruzalem. Juda was er weliswaar het meest bekaaid afgekomen met – grofweg gezegd – 1 stam, terwijl het Noordrijk over 10 stammen beschikte. Maar Juda had Jeruzalem en wat nog veel belangrijker was, de tempel van de HEERE was in haar midden. Dat is dan ook de betekenis van Oholiba wat letterlijk zoiets betekent als *Mijn tent is in haar*. Voordat de HEERE in Jeruzalem Zijn vaste verblijfplaats vond, woonde Hij in *een tent* oftewel *de tabernakel*. Dat is dan ook meteen het grote verschil tussen het Noorden en het Zuiden, dat *Ohola = haar tent* genoemd wordt. In het Noorden, om precies te zijn in Bethel en Dan worden door de eerste koning van het tienstammenrijk – Jerobeam – de heiligdommen met de gouden kalveren opgericht. Aan de noord- en zuidgrens maakte deze koning een heiligdom, zodat Israël niet langer naar Jeruzalem hoefde te gaan. Daar was hij namelijk bang voor. Van die stierkalveren zei Jerobeam *dit is de HEERE Die ons uit Egypte geleid heeft*. Dit was ‘de zonde van Jerobeam’. Dit werd hem nog lang nagedragen. Het was in het begin nog niet de zonde tegen het eerste, maar tegen het tweede gebod. Later hebben koningen van het huis van Omri andere goden – zoals Baal en Astarte – ingebracht. Het ging van kwaad tot erger. Vanaf het begin heeft God daar geen deel van uitgemaakt. Het was niet Zijn tent, maar *haar tent*.

Het Noordrijk Israel en het Zuidrijk Juda.

Het Noordrijk zocht zijn heil bij Assur.

We doen er verstandig aan opnieuw te beseffen dat het om een metafoor gaat. De kans is niet gering dat

wij als lezers van deze profetie denken dat de HEERE problemen heeft met zonden op seksueel gebied. Op zich is dat juist natuurlijk, maar hier gaat het om de relatie van het volk met God. Inmiddels weten wij dat de verbondsrelatie vaak vergeleken wordt met een huwelijksrelatie. God is de man en het volk Israël de vrouw. Wanneer Israël andere goden achterna loopt dan wordt dat in termen van de metafoor – *echtbreuk of hoererij* – genoemd. Zo voelt dat ook. Geen misverstand daarover, de HEERE kan het niet uitstaan dat zijn volk gebiologeerd is door andere goden. Zo worden niet voor niets *minnaars* genoemd. Het zijn kapers op de kust die het hart van het volk voor zich willen winnen. Ezechiël 23:5 *Ohola bedreef hoererij, hoewel zij Mij toebehoorde: zij werd verliefd op haar minnaars, op de Assyriërs, vertrouwelingen*. Het gaat over het Noordrijk Israël. Dit speelt in de 8ste eeuw voor Christus. Opnieuw proberen wij ons te realiseren dat een afgod niet goed te vergelijken is met een beeldje van Boeddha, wat men tegenwoordig in veel tuinen en huiskamers tegenkomt. Hoewel dat wellicht ook tekenend is voor een andere manier van denken en leven, is een boeddhabeeldje toch ook vaak *fremdkörper* in een Nederlandse tuin of kamer. In de 8ste eeuw v Chr. is de godsdienst echter verweven met een manier van leven en kleden en in het bijzonder met de macht van een land. In het Noorden van Israël werd hoog opgekeken tegen de macht van Assur in de metafoor gesymboliseerd met de blauwe kleur van de kleding en de hoogwaardigheidsbekleders en de jeugd. De ruiters en de paarden stonden in die tijd model voor de moderne manier van oorlog voeren. Ezechiël 23:6 *Gekleed in blauwpurper, landvoogden en machthebbers, allen begerenswaardige jongemannen, ruiters, die op paarden reden*. Het is niet alleen een vermoeden – omdat de macht van Assur groeide in die eeuw – maar ook gewoon een historisch feit dat de koning van Israël een beroep deed op de bescherming door de koning van Assur. We weten uit historische bronnen van Assur dat koning Jehu van Israël in 842 v Chr. reeds tribuut betaalde aan die grootmacht. Koning Menahem doet later hetzelfde in 738 v Chr. om zijn eigen troon overeind te houden. Zie kolom.

Machthebbers, begerenswaardige jongemannen, die op paarden reden.

Het vervelende was dat de afhankelijkheid van de macht van Assur allerlei afgoden met zich meebracht. Die afgoden doken op in Israël en hoog werden vereerd. Het was overigens niet met tegenzin dat men die goden over de vloer haalde, integendeel. Omdat Assur zo'n grote en sterke macht was stonden hun goden – die daarvoor verantwoordelijk werden gehouden – op een hoog voetstuk. Ezechiël 23:7 *Zij richtte haar hoererijen op hen: op heel die keur van Assyriërs. Zij verontreinigde zich met allen op wie zij verliefd was geworden, met al hun stinkgoden*. Hoe gaan zulke zaken? Men zoekt steun bij Assur, maar niet zo lang daarna is men toch niet onverdeeld gelukkig met de invloed die Assur uitoefent op de tien stammen van het noorden. Men voelt de druk van Assur. De band die in het begin prettig aanvoelde begon al gauw te knellen. Onbewust kijkt men achterom naar Egypte ook een grootmacht in die tijd. Of

Egypte niet bij kon springen? De overstap lijkt niet direct ingegeven door religieuze motieven, maar door macht. Men speelt de machten tegen elkaar uit, althans dat lijkt de bedoeling. Maar – zoals we inmiddels kunnen vermoeden – met de macht van Egypte kwam ook de godsdienst van Egypte de grenzen over. Het een was nu eenmaal onlosmakelijk verbonden met het andere. Ezechiël 23:8 *Ook gaf zij haar hoererijen met de Egyptenaren niet op. Zij hadden immers in haar jeugd met haar geslapen, zij hadden haar maagdelijke tepels betast en zij hadden hun hoererij over haar uitgestort.* We weten dit vrij goed uit de geschiedenis zoals in de boeken 1 en 2 Koningen van de Bijbel wordt gememoreerd. Daar lezen we bijvoorbeeld dat koning Hosea – de laatste koning van het Noordrijk – aan de ene kant zijn toevlucht zocht bij Assur, maar ook bij Egypte. Hij probeerde van twee walletjes te eten. Maar toen de koning van Assur dit doorkreeg, was hij ‘not amused’ en was het einde van Noord Israël een feit. In een boek als Hosea wordt verschillende malen door de profeet namens God gewaarschuwd voor een dubbel leven waarin men zijn kansen verdeelde over Assur en Egypte. God was er niet van gediend dat men hulp zocht bij andere machten en goden dan bij Hem, de HEERE. Om die reden heeft God het Noordrijk overgegeven aan de machten waar ze hun vertrouwen op stelden. Ezechiël 23:9 *Daarom gaf Ik haar in de hand van haar minnaars, in de hand van de Assyriërs, op wie zij verliefd was geworden.* Dit was het einde van Ohola, in de metafoor de eerste vrouw van God. God heeft zijn ‘vrouw’ zwaar laten boeten voor haar ontrouw. Ezechiël 23:10 *Die hebben haar schaamte ontbloot, haar zonen en haar dochters weggenomen en haarzelf gedood met het zwaard. Zij kreeg bij de vrouwen een slechte naam, nadat men gericht over haar had voltrokken.*

Als Israël andere goden achterna loopt wordt dat in de metafoor – *echtbreuk of hoererij* – genoemd.

Het Noordrijk Israël zoekt hulp bij Assur en Egypte.

2 Koningen 15:19,20 Toen kwam Pul, de koning van Assyrië, tegen het land op; en Menahem gaf Pul duizend talent zilver, zodat deze op zijn hand zou zijn om het koninkrijk vast te doen zijn in zijn hand. Menahem bracht dit geld op van alle vermogende Israëlieten om het aan de koning van Assyrië te geven: vijftig sikkel zilver voor elke man. Toen keerde de koning van Assyrië terug en bleef daar niet in het land.

2 Koningen 17:3-5 Tegen hem trok Salmaneser op, de koning van Assyrië; Hosea werd zijn dienaar en droeg schatting aan hem af. Maar toen de koning van Assyrië een samenzwering bij Hosea ontdekte, namelijk dat deze boden gestuurd had naar So, de koning van Egypte, en dat hij de schatting aan de koning van Assyrië

	niet als tevoren van jaar tot jaar afdroeg, nam de koning van Assyrië hem gevangen en sloot hij hem op in de gevangenis. Vervolgens trok de koning van Assyrië het hele land door.
2 Koningen 17:3-5	Hij trok ook op naar Samaria en belegerde het drie jaar lang. In het negende jaar van Hosea nam de koning van Assyrië Samaria in en voerde Israël weg naar Assyrië. Hij liet hen wonen in Halah en in Habor, aan de rivier Gozan en in de steden van Medië.
Amos 5:25-27	Hebt u Mij slachtoffers en graanoffers gebracht in de woestijn, veertig jaar lang, huis van Israël? U hebt Sikkut, uw koning, rondgedragen, en Kewan, uw beelden, de sterren, uw goden, die u voor uzelf hebt gemaakt! Daarom zal Ik u in ballingschap voeren, verder dan Damascus, zegt de HEERE; God van de legermachten is Zijn Naam.
Hosea 5:13	Toen Efraïm zijn ziekte zag en Juda zijn gezwel, ging Efraïm naar Assyrië en stuurde hij boden naar koning Jareb. Maar die zal u niet kunnen genezen, en van u het gezwel niet wegnemen
Hosea 7:11	Efraïm is als een duif, onnozel, zonder verstand; Egypte roepen zij te hulp, naar Assyrië gaan zij!
Hosea 8:,89	Verslonden is Israël! Zij zijn nu onder de heidenvolken als een pot waaraan niemand waarde hecht, want zij gingen naar Assyrië. Een wilde ezel houdt zich afgezonderd, maar Efraïm zoekt hulp bij minnaars.
Hosea 12:2	Efraïm is een herder van wind en jaagt heel de dag de oostenwind na, leugen en verwoesting vermeerdert hij. Met Assyrië sluiten zij een verbond, olie wordt naar Egypte gebracht.
Jesaja 20:3-5	Toen zei de HEERE: Zoals Mijn dienaar Jesaja drie jaar naakt en barvoets rondloopt, als teken en wonder voor Egypte en Cusj, zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen uit Cusj wegvoeren, jong en oud, naakt en barvoets, de billen bloot, tot schande van Egypte. Men zal ontsteld en beschaamd zijn vanwege Cusj, hun verwachting, en vanwege Egypte, hun eer.

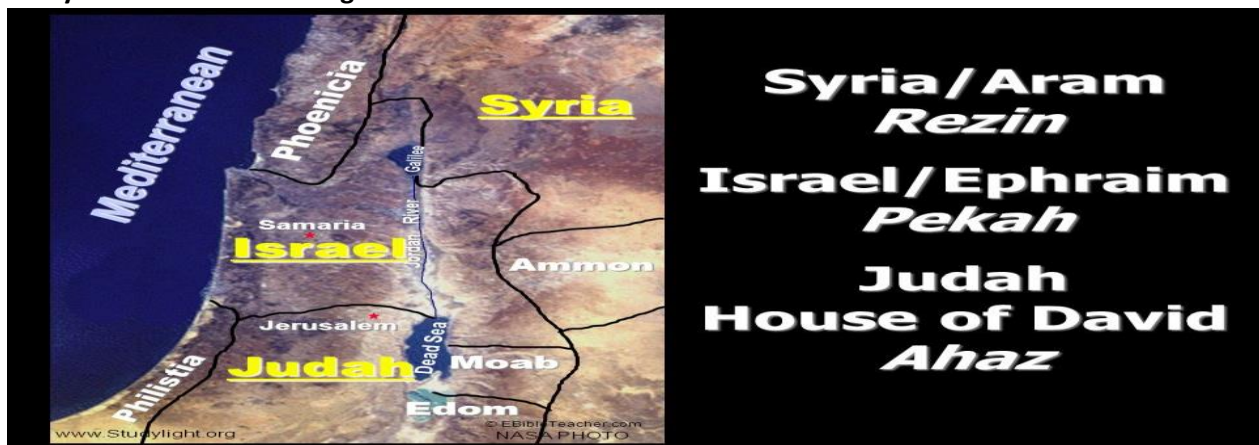
De leeuw, het wapen van Jeruzalem.

Juda zoekt zijn heil bij Assur en Babel en Egypte.

Voor de HEERE is het een onaangename verrassing dat Juda het voorbeeld van het Noordrijk volgde, terwijl ze gezien moeten hebben dat het slecht met het Noorden afliep. Ezechiël 23:11 *Hoewel haar zuster Oholiba dit zag, gedroeg zij zich in haar hartstocht nog verderfelijker dan zij en overtrof zij met haar hoererijen de hoererijen van haar zuster.* In die zin is onze hardnekkigheid voor de HEERE stuitend. Onvoorstelbaar ook. Wat beweegt ons? Dat is een goede vraag. Een vraag die tegelijkertijd moeilijk te beantwoorden is. In het begin voelde Juda zich met Jeruzalem als hoofdstad – en daarin de troon van David en de tempel van de HEERE – de morele winnaar van de scheuring die het rijk had getroffen. Er gingen zelfs profeten vanuit het gebied van Juda – zoals Amos – naar het Noorden om die mensen daar te vertellen dat ze volstrekt op de verkeerde weg waren. Het boterde dan ook niet tussen het Noorden en het Zuiden. Zoals dat gaat tussen voormalige broeders. Of je hebt het goed met elkaar of – als je van elkaar vervreemd raakt – gaat het veel slechter dan normaal. Op een gegeven moment loopt het zelfs uit op een oorlog van het Noorden tegen het Zuiden. Het Noorden heeft daarbij de hulp ingeroepen van Syrië. Het is twee tegen één en dat is gemeen. Het is de oorlog met de koningen Rezin en Pekah. Mogelijk was Syrië de initiatiefnemer van de strijd en deed Israël mee. Hoe dan ook. De koning van dat moment in het huis van David is Achaz. Hij doet een beroep op Assur om hem te helpen. De koning van Assur schiet hem te hulp. Op die manier wordt Achaz en Juda verlost van zijn strijdlustige broeder. Het verhaal is bekend uit de Bijbel en staat opgetekend bij Jesaja en in het Koningenboek. Het is het bekende verhaal – hulp zoeken bij iemand die groot en sterk – maar het is in feite vertrouwen op de macht en de goden van, in dit geval Assur. Dat blijkt ook wel want koning Achaz reist af naar Damascus om een kopie te laten maken van het altaar van de god van Assur. Bij zijn thuiskomst in Jeruzalem is het allemaal al gerealiseerd. Vlak voor de ingang van de tempel van de HEERE bevindt zich het altaar van de god van Assur. Het altaar van de HEERE is – naar men zegt – voor onderhoud tijdelijk van het toneel verdwenen. Maar ondertussen lacht de god van Assur in zijn vuistje. De HEERE is verre van gecharmeerd van dit soort optredens. Hij is jaloers. Hij voelt zich terecht door Zijn eigen volk in de steek gelaten. Ondertussen vertrouwen zij op een andere macht en een andere god. Ezechiël 23:12,13 *Zij werd verliefd op de Assyriërs, landvoogden en machthebbers, vertrouwelingen, uitmuntend gekleed, ruiters, die op paarden reden, allen begerenswaardige jongemannen. Ik zag hoe zij zich verontreinigd had; zij beiden gingen één en dezelfde weg.*

De Syro-Efraimitische oorlog.

Juda zoekt zijn heil bij Babel en Egypte.

Het is weer het oude liedje. Het duurt maar even of de liefde voor Assur en zijn goden slaat over naar

Babel en dan heeft Israël de macht van de Chaldeeën – zoals ze ook genoemd worden – nog niet eens in zijn volle glorie aanschouwd. Het gaat om een opkomende natie. De afbeeldingen op de muren en poortdeuren zijn blijkbaar voldoende om het volkje Juda te imponeren. Ezechiël 23:14,15 *Ja, zij ging nog verder met haar hoererijen: toen zij in de muur ingegrifte mannen zag, afbeeldingen van Chaldeeën, getekend in rode kleuren, die een gordel om hun middel droegen, met een overhangende tulband om hun hoofd, die er allen uitzagen als officieren, die leken op Babyloniërs uit Chaldea, hun geboorteland, werd zij op hen verliefd, zodra zij hen met eigen ogen zag, en zij stuurde gezanten naar hen toe, naar Chaldea.* Het speelde feitelijk al in de tijd van koning Hizkia die in Jeruzalem regeerde aan het einde van de zevende eeuw. Na zijn ziekte kwam een afvaardiging van de regering van Babel om hem te feliciteren met zijn herstel. Het was het gezantschap van koning Merodach Baladan dat in 714/715 v Chr. Jeruzalem aandeed. 100 jaar later was het zo ver. In 605 v Chr. – na de slag bij Karchemis – nam Babel de macht over op Juda en Jeruzalem. Mogelijk werd Babylon in het begin nog als een soort van redder gezien – omdat zij de macht van Egypte braken – het duurde echter niet lang voordat Jojakim en later Zedekia hun heil alweer elders – lees Egypte – zochten. Hoe gaan zulke dingen? In het begin lijkt alles geweldig maar in feite is het gewoon een nieuwe overheerser die vermoedelijk veel geld kost en de regels bepaalt. Ezechiël 23:17 *De Babyloniërs kwamen bij haar om het liefdesbed met haar te delen, en zij verontreinigden haar met hun hoerij. Nadat zij zich echter met hen verontreinigd had, rukte haar ziel zich van hen los.* Juda hield het voor gezien met Babel, maar de HEERE hield het voor gezien met Juda. Want in plaats van tot de HEERE terug te keren, zocht men zijn heil bij Egypte. Ezechiël 23:18,19 *Toen zij openlijk haar hoererijen pleegde en haar schaamte ontblootte, rukte Mijn ziel zich van haar los, zoals Mijn ziel zich losgerukt had van haar zuster. Zij vermeerderde haar hoererijen door te denken aan de dagen van haar jeugd, toen zij in het land Egypte hoerij bedreef.* Egypte zou hen redden. Nou dat viel wel een beetje mee of beter gezegd dat viel tegen. En voor dat land had Zedekia nog wel zijn eed aan Nebukadnezar gebroken. Ezechiël 23:20,21 *Zij werd verliefd op die wellustelingen, van wie het vlees is als het vlees van ezels en van wie de drift is als de drift van hengsten. Zo verlangde u sterk terug naar het schandelijk gedrag van uw jeugd, toen die van Egypte uw tepels betastten vanwege uw jeugdige borsten.*

Wees jij en niet hun.

De derde persoon enkelvoud wordt ingewisseld voor de tweede persoon meervoud.

De opletende lezer heeft gezien dat de derde persoon enkelvoud is ingewisseld voor de tweede persoon meervoud: zij of haar maakt plaats voor u en uw. Tot nu toe werd er – voor het gevoel – misschien wat afstandelijk gesproken over haar. De HEERE en de profeet hadden het over Noord Israël. Als het over Juda en Jeruzalem gaat komt het dichterbij. Niet alleen omdat het over de eigen mensen gaat – Ezechiël spreekt tot de ballingen uit Jeruzalem – maar ook omdat het *in de tijd* veel dichterbij ligt. Het vonnis over Jeruzalem staat voor de deur. Want de Babyloniërs zijn ook niet van gisteren. Nebukadnezar nam het niet dat achter zijn rug om met andere wereldmachten werd gesmoesd. Hij trok op naar het zuiden. Dit was nu de derde keer dat Jeruzalem onbetrouwbaar bleek. En driemaal is ook voor Nebukadnezar scheepsrecht. Zeker, er werd vanuit het zuiden inderdaad door Egypte een poging gedaan om de belegering van Jeruzalem te breken. Het beleg rondom Jeruzalem werd ook onderbroken voor een uitval

naar het zuiden, maar toen Babel Egypte ver achter de eigen grenzen had teruggedrongen groepeerden ze zich opnieuw voor de muren en poorten van Jeruzalem. Babel wilde voor eens en voor altijd een einde maken aan de stad waarvan ze veel last ondervonden, Jeruzalem. In feite hebben ze met die stad en haar inwoners na twee jaar van beleg afgerekend. De kleine groep overlevenden – zo'n zeshonderd mensen – werden weggevoerd naar Babel. De stad werd een maand later in de brand gestoken. Ezechiël 23:22-24 *Daarom, Oholiba, zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik zet uw minnaars tegen u op, van wie uw ziel zich heeft losgerukt. Ik laat hen van rondom over u komen: Babyloniërs en alle Chaldeeën, Pekod, Soa en Koa, met hen alle Assyriërs; begerenswaardige jongemannen, allen landvoogden en machthebbers, officieren en mannen van naam, die allen op paarden rijden. Zij zullen over u komen met een leger van strijdwapens en andere voertuigen en een menigte volken, grote en kleine schilden en helmen. Van alle kanten zullen zij zich tegen u opstellen. Dan zal Ik hun het strafgericht in handen geven en zij zullen u oordelen overeenkomstig hun eigen bepalingen.* Zo deden zij dat met ontrouwe vazalstaten. Het liep niet goed af met Jeruzalem.

De verwoesting van Jeruzalem.

Jeruzalem zoekt zijn heil ook bij Assur en Babel en Egypte.

- 1 Koningen 20:14-18
Jesaja 39
- Toen kwam de profeet Jesaja bij koning Hizkia. Hij zei tegen hem: Wat hebben die mannen gezegd en waarvandaan zijn zij naar u toe gekomen? Hizkia zei: Zij zijn uit een ver land gekomen, uit Babel. Hij zei: Wat hebben zij in uw huis gezien? Hizkia zei: Zij hebben alles gezien wat er in mijn huis is. Er is niets in mijn schatkamers dat ik hun niet heb laten zien. Toen zei Jesaja tegen Hizkia: Hoor het woord van de HEERE. Zie, er komen dagen dat alles wat er in uw huis is en wat uw vaders tot op deze dag hebben opgeslagen, naar Babel zal worden weggevoerd. Er zal niets overblijven, zegt de HEERE. Bovendien zullen zij een aantal van uw zonen meenemen, die uit u zullen voortkomen, die u verwekken zult; zij zullen hovelingen worden in het paleis van de koning van Babel.
- 2 Koningen 16:7-9
- Toen stuurde Achaz boden naar Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, om te zeggen: Ik ben uw dienaar en uw zoon. Kom en verlos mij uit de hand van de koning van Syrië en uit de hand van de koning van Israël, die mij aan willen vallen. Achaz nam het zilver en het goud dat in het huis van de HEERE en in de schatkamers van het huis van de koning aangetroffen werd, en hij stuurde dat

	als geschenk naar de koning van Assyrië. De koning van Assyrië luisterde naar hem: de koning van Assyrië trok op tegen Damascus, nam het in en voerde de inwoners weg naar Kir, en Rezin doodde hij.
2 Koningen 16:10,11	Toen ging koning Achaz naar Damascus, Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, tegemoet. Toen hij het altaar dat in Damascus was, gezien had, stuurde koning Achaz een afbeelding van dat altaar naar de priester Uria, samen met het ontwerp ervan, overeenkomstig heel zijn vorm. En de priester Uria bouwde een altaar. Overeenkomstig alles wat koning Achaz hem vanuit Damascus toegestuurd had, zo maakte de priester Uria het, voordat koning Achaz uit Damascus kwam.
Jesaja 30:1,2	Wee de opstandige kinderen, spreekt de HEERE, om een plan te maken, maar niet van Mij uit; om een verdrag te sluiten, maar niet vanuit Mijn Geest; het is om zonde op zonde te hopen. Zij gaan om af te dalen naar Egypte – maar naar wat Mijn mond spreekt, vragen zij niet – om zichzelf in veiligheid te brengen bij de macht van de farao, en om hun toevlucht te zoeken in de schaduw van Egypte.
Jesaja 31:1	Wee hun die afdalen naar Egypte om hulp, die steunen op paarden, vertrouwen op strijdwapens, omdat er zoveel zijn, op ruiters, omdat die zeer machtig zijn, maar die geen acht slaan op de Heilige van Israël en de HEERE niet zoeken.
Jeremia 2:18	Welnu, wat hebt u met de weg naar Egypte om het water van Sichor te drinken? En wat hebt u met de weg naar Assyrië om het water van de rivier de Eufraat te drinken?
Jeremia 37:6-8	Inmiddels was het leger van de farao uit Egypte uitgetrokken. Toen de Chaldeeën die Jeruzalem belegerden, dit bericht daarover hoorden, trokken zij van Jeruzalem weg. Toen kwam het woord van de HEERE tot de profeet Jeremia: Zo zegt de HEERE, de God van Israël: Zo moet u zeggen tegen de koning van Juda, die u naar Mij toegestuurd heeft om Mij te raadplegen: Zie, het leger van de farao, dat is uitgetrokken om u te helpen, keert terug naar zijn land, naar Egypte. Dan zullen de Chaldeeën terugkeren om tegen deze stad te strijden. Zij zullen haar innemen en haar met vuur verbranden.
Klaagliederen 4:17	Voortdurend bezweken onze ogen, uitziend naar hulp voor ons. Tevergeefs. Op onze uitkijkposten keken wij uit naar een volk dat niet verlossen kon.

De ballingschap van Babel.

God straft Zijn volk.

Het weghalen van de neus en de oren – waar we het straks over hebben – komt uit de wereld van het Midden Oosten. Dat was in die tijd in Egypte de straf voor een echtbreekster. Het mooie was er dan wel voor goed van af. Een meedogenloze straf. Dat gaat niet gebeuren – want we bevinden ons nog steeds binnen de metafoor – maar wel zal Jeruzalem zijn gezicht verliezen dwz zijn inwoners. Ook zal er na de brand weinig over blijven van de eens zo roemrijke stad. Alles wat enigszins van waarde is zal men meenemen naar Babel. Ezechiël 23:25,26 *Ik zal u Mijn na-ijver doen voelen, zodat zij u met woede zullen behandelen. Uw neus en oren zullen zij verwijderen, en wat van u overblijft, zal vallen door het zwaard. Uw zonen en uw dochters zullen zij meenemen, en wat van u overblijft, zal door het vuur worden verteerd. Zij zullen u ook uw kleren uittrekken en uw sieraden meenemen.* Het zal Israël hopelijk voorgoed genezen van zijn verlangen naar Egypte waar het al sinds zijn prille jeugd last van heeft. Babel heeft er helemaal genoeg van. Israël zal weinig overhouden van wat ze bijeen hebben geschraapt uit hun vriendschappen met de wereld om hen heen. Ezechiël 23:27-28 *Dan zal Ik uw schandelijk gedrag bij u doen ophouden, en uw hoererij uit het land Egypte. U zult uw ogen niet meer naar hen opslaan en niet meer denken aan Egypte.* We moeten wat we net lazen niet te snel achter ons laten. Het heeft er alles van weg dat God de ballingschap van Assur en Babel gebruikt als een waarschuwend voorbeeld. Het zal – naar Gods verwachting – Gods volk leren om een volgende keer niet weer in dezelfde fout te vervallen. In die zin is dit – hoewel er onverminderd sprake is van een straf voor een zondig volk – een teken van hoop voor de toekomst. ‘Een schip op het strand is een baken in zee’, dat leert ons nog een belangrijke les. Uiteindelijk is het niet Babel die zijn gram haalt maar de HEERE. Hij zit hier achter. Ezechiël 23:28 *Want zo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik geef u over in de hand van hen die u haat, in de hand van hen van wie uw ziel zich heeft losgerukt.* De achterliggende reden is de jaloezie van God. Het volk Juda heeft de HEERE diep gekrenkt met zijn hang naar macht en aanzien en mode en welvaart, iets wat hen telkens opnieuw maakte tot prooi van de afgoden van de machten in de toenmalige wereld. De HEERE is Israëls God en niemand anders. God kan het gewoon niet hebben wanneer Zijn mensen iets of iemand anders als god behandelen, terwijl ze Hem links laten liggen. Alles doen ze om die god voor zich in te nemen, terwijl ze de geboden van hun eigen God met voeten treden. Om die reden heeft Hij Zijn volk zo zwaar gestraft. Assur deed dat en Babel deed dat op zijn manier, maar dat waren niet meer en niet minder dan instrumenten in de handen van God om Zijn eigen volk te laten voelen wat het met Hem deed. Ezechiël 23:29,30 *Zij zullen u met haat behandelen, alles wat u hebt vergaard, meenemen en u naakt en bloot achterlaten, zodat uw hoerenschaamte ontbloot wordt, uw schandelijk gedrag en uw hoererijen. Deze dingen zal men u aandoen, omdat u de heidenvolken in hoererij achteraan gegaan bent, omdat u zich met hun stinkgoden hebt verontreinigd.*

Aanbidding van het gouden kalf.

De drinkbeker.

De beker is een Bijbelse metafoor voor het lijden. Het is een opmerkelijk beeld omdat het vaak twee kanten laat zien, een situatie van enthousiasme én teleurstelling. Er is een Duits gezegde wat beide kanten van de medaille goed laat zien: *Himmelhoch jauchzend en zum Tode betrübt*. De accenten mogen in deze metafoor soms meer aan deze kant, dan weer aan de andere kant liggen, maar beiden kanten zijn vaak voelbaar. In de politiek van Israël betekent dit dat men telkens opnieuw dingen meemaakte die een bovenmenselijke verwachting van overwinning en vrijheid voedsel gaf, opgevolgd door wat wel ongeveer het tegenovergestelde is namelijk belegering en verwoesting. Het heeft in die zin wel wat weg van iemand die dronken is – en zichzelf enorm overschat – terwijl de volgende dag de kater daar is met alle vernederende effecten die een kater maar kan hebben. Mogelijk heeft het niet alleen deze negatieve lading, maar kan er ook sprake zijn van een hoog ideaal dat langs de weg van zwaar lijden wordt bereikt. De Heere Jezus vierde met de drinkbeker het hoge doel van het Nieuwe Verbond compleet met de belofte van verzoening en de Heilige Geest, opstanding en eeuwig leven. Niet zolang daarna wordt duidelijk wat de implicaties daarvan zijn voor de Heere namelijk diep en onafzienbaar zwaar lijden. Ook de Heere spreekt van een beker. We denken aan het bekende woord van Jezus. Marcus 14:36 En Hij zei: *Abba, Vader, alle dingen zijn mogelijk voor U; neem deze drinkbeker van Mij weg, maar niet wat Ik wil, maar wat U wilt*. Er is geen berg zonder dal. De beker aan de avondmaalstafel die hoop en troost kent, de beker van het lijden, die diepe sporen van nood en dood trekt in het leven van de Heere Jezus betekent voor de gelovige leven en toekomst.

De beker der dankzegging die wij dankzeggende zegenen.

De drinkbeker.

Job 21:20	Laten zijn ogen zijn ondergang zien, en laat hij drinken van de grimmigheid van de Almachtige!
Psalm 75:8-11	God is Rechter: Hij vernedert de een en verhoogt de ander. Want in de hand van de HEERE is een beker. Daarin schuimt de wijn, overvloedig gekruid. Hij schenkt eruit; zelfs zijn droesem moeten alle goddelozen van de aarde tot op de bodem opdrinken. Maar ik zal het voor eeuwig verkondigen, ik zal voor de God van Jakob psalmen zingen. Ik zal alle horens van de goddelozen afhakken, de horens van de rechtvaardige worden omhoog geheven.
Jesaja 51:17 en 22,23	Ontwaak, ontwaak, sta op, Jeruzalem! U die uit de hand van de HEERE gedronken hebt de beker van Zijn grimmigheid; de droesem uit de beker van bedwelming

hebt u gedronken, opgedronken. Zo zegt uw Heere, de HEERE en uw God, Die voor Zijn volk een rechtszaak zal voeren: Zie, Ik neem de beker van bedwelming uit uw hand, de droesem van de beker van Mijn grimmigheid – u zult die voortaan niet meer drinken. Maar Ik zal hem geven in de hand van hen die u bedroeven, die tegen uw ziel zeiden: Werp je neer, dan lopen wij over je heen. En u legde uw rug neer als was u aarde, als was u de straat voor wie daaroverheen gaan.

Jeremia 25:15-17	Want zo heeft de HEERE, de God van Israël, tegen mij gezegd: Neem deze beker van de wijn van de grimmigheid uit Mijn hand, en geef die te drinken aan al de volken tot wie Ik u zend, zodat zij drinken en waggelen en zich als een waanzinnige gedragen vanwege het zwaard dat Ik onder hen zend. Toen nam ik deze beker uit de hand van de HEERE en gaf die te drinken aan al de volken tot wie de HEERE mij gezonden had:
Jeremia 49:12	Want zo zegt de HEERE: Zie, zij die niet verdienen om de beker te moeten drinken, moeten hem beslist drinken. Zou u dan in enig opzicht voor onschuldig gehouden worden? U zult niet voor onschuldig gehouden worden, maar u moet hem beslist drinken!
Jeremia 51:7	Babel was in de hand van de HEERE een gouden beker, die heel de aarde dronken maakte. Van zijn wijn hebben de volken gedronken, daarom gedragen de volken zich als een waanzinnige.
Klaagliederen 4:21,22	Wees vrolijk en blij, dochter van Edom, die in het land Uz woont! De beker zal ook bij u langskomen: u zult dronken worden en ontbloot worden. Uw ongerechtigheid zal voorbij zijn, dochter van Sion! Hij zal u niet meer in ballingschap voeren! Uw ongerechtigheid, dochter van Edom, zal Hij straffen! Hij zal uw zonden openbaren!
Obadja 15-17	Want de dag van de HEERE is nabij over alle heidenvolken; zoals u gedaan hebt, zal u gedaan worden; wat u verdient, zal op uw eigen hoofd terugkeren! Want zoals u op Mijn heilige berg gedronken hebt, zullen alle heidenvolken voortdurend drinken; zij zullen drinken en slurpen; zij zullen worden alsof zij er niet geweest waren! Maar op de berg Sion zal ontkoming zijn:
Mattheus 20:22	Maar Jezus antwoordde en zei: U weet niet wat u vraagt; kunt u de drinkbeker drinken die Ik drinken zal, en met de doop gedoopt worden waarmee Ik gedoopt word? Zij zeiden tegen Hem: Dat kunnen wij.
Mattheus 26:42	Opnieuw, voor de tweede keer, ging Hij heen en bad: Mijn Vader, als deze drinkbeker aan Mij niet voorbij kan gaan zonder dat Ik hem drink, laat Uw wil dan geschieden.
Openbaring 14:9,10	En een derde engel volgde hen, die met een luide stem zei: Als iemand het beest en zijn beeld aanbidt, en het merkteken op zijn voorhoofd of op zijn hand ontvangt, dan zal hij ook drinken van de wijn van de toorn van God, die onvermengd is ingeschonken in de drinkbeker van Zijn toorn, en gepijnigd worden in vuur en zwavel voor het oog van de heilige engelen en van het Lam.

Een schip op het strand is 'normaal' een baken in zee.

Had Jeruzalem niet gezien hoe het met het Noorden eindigde?

Het verwijt van de HEERE aan Juda is dat ze zich schuldig heeft gemaakt aan dezelfde zaken als Israël, het Noordrijk. Omdat ze dezelfde weg is ingeslagen, zal ze ook tegen dezelfde gevolgen aanlopen. Ezechiël

23:31 *U bent in de weg van uw zuster gegaan en daarom zal Ik haar beker in uw hand geven.* Juda moet vooral niet onderschatten wat de consequenties zijn. Daar kan moeilijk te negatief over worden gedacht. De beker is – behalve dat het de beker van het lijden is – ook nog eens breed en diep. Het lijden zal breed en diep over Juda en Jeruzalem komen.

U bent in de weg van uw zuster gegaan. Ik zal haar beker in uw hand geven.

Jeruzalem verbeeldde zich nog al wat; terecht of ten onrechte. Het was een stad die lange tijd en dat terecht in de tijd van koning David en Salomo – groot aanzien genoot. Maar dat is verleden tijd. Inmiddels moet men met de beide benen op de grond staan en wacht die stad de haat en de spot van de omliggende volken. In plaats dat men vol bewondering over die stad spreekt heeft men de mond nu vol van laster en smaad. Ezechiël 23:32 *Zo zegt de Heere HEERE: De beker van uw zuster zult u drinken, die diepe, wijde beker – u zult belachelijk en bespottelijk worden – die beker kan veel bevatten!* Het kan maar zo dat de stemming in Jeruzalem en Juda afwachtend is. Aan de ene kant heeft men enorme verwachtingen aan de andere kant ziet het er zeer somber uit. De vraag is wat zal het worden. Lof of smaad? Vrolijkheid of een lelijke kater? Dat laatste. Let maar op de beker van Samaria. Samaria wordt in deze metafoer nog steeds als zuster van Jeruzalem gezien en dat is het ook in zekere zin. Wie ziet hoe het met Samaria is afgelopen – verwoesting en woestenij – zal zich weinig illusies maken over de toekomst van Jeruzalem en Juda. Ezechiël 23:33 *U zult vol worden van dronkenschap en verdriet. De beker van uw zuster Samaria is een beker van verwoesting en woestenij.* Het tegenovergestelde van overmoed is moedeloosheid, zo zal men zich – na de illusie van een geweldige toekomst en een onkwetsbare stad – als het eenmaal zo ver is de ogen uit het hoofd krabben dat men zo dom is geweest. Achteraf zal iedereen weten wat anders had gemoeten. Maar als het zover is, is het gewoon te laat. Men zal zichzelf – behalve dat men de beker moet leegdrinken tot op de bodem – ook nog eens beschadigen aan de scherpe randjes van die beker. Men zal zichzelf extra beschadigen door de pertinente weigering ook maar één stap in de richting van God te zetten. Ezechiël 23:34 *U zult hem drinken, leegdrinken, hem aan scherven knagen, en uw borsten ermee openhalen, want Ík heb gesproken, spreekt de Heere HEERE.* Mocht iemand zich nog afvragen hoe dit allemaal gebeuren kon, dan wil de HEERE dat nog wel eens herhalen. Het was omdat Israël en Juda – terwijl ze het volk van God waren waar de HEERE, de God van hemel en aarde zijn eer en Zijn Naam aan verbonden had – het vertrouwen op God ingeruild hebben voor het vertrouwen op de machten en de goden van de grote en sterke landen. Dat roept de jaloezie van de HEERE op. Hoezo grote machten? Was de arm van God te kort om hen te helpen? Wij hebben soms de neiging om ons af te vragen of het slachtoffer van echtbreuk – in dit geval de jaloerse echtgenoot – niet meer had kunnen/moeten doen om zijn vrouw te behagen. Op die manier maken we

de ellende van de betrokkene alleen maar groter. Echtbreuk is in alle opzichten een zonde waarmee we onze relatie met de ander of de Ander diep beschadigen. Wanneer bij de liefde de trouw gaat ontbreken is het einde van de mensheid niet ver. ‘Alles wat kostbaar is, is kwetsbaar’, zegt Lucebert. God is in die zin Degene die er voor zorgt dat deze twee – liefde en trouw – onlosmakelijk met elkaar verbonden blijven. De HEERE accepteert dit niet. God zal Juda en Jeruzalem de gevolgen van zijn zonde aan den lijve laten ondervinden. Ezechiël 23:35 *Daarom, zo zegt de Heere HEERE: Omdat u Mij vergeten bent en Mij achter uw rug geworpen hebt, zult u ook zelf uw schandelijk gedrag en uw hoererijen dragen!*

Men laat zich de ogen dichtstrijken zodat men de ernst van de situatie niet ziet.

De beker is een symbool van dronkenschap en de kater. Elke keer liet het volk Israël zich weer voor de mal houden. Jeruzalem werd in 701 v Chr. op een wonderlijke manier gered. Dat was in de tijd van koning Hizkia. Jesaja 36-39 Het was net alsof God Zelf ingreep. Sterker, de HEERE heeft persoonlijk ingegrepen en de vijand die de stad belegerde weggejaagd. Uit zulke voorvallen putte men enorme moed. ‘Jeruzalem gaat nooit verloren’, zongen ze als ze dat lied hadden gekend. Dat gevoel had men. Men was misschien wel overmoedig in die tijd. Het vervelende van Gods hulp en Gods geduld is dat het volk er telkens opnieuw moed uit put. Ook later kwam Jeruzalem in het nauw. Dat was in 610 v Chr. en in 605 en in 597 v Chr. De mensen hadden het bij wijze van spreken van dichtbij meegemaakt, maar omdat telkens opnieuw de vijand genoeg nam met beloftes of het goud van de tempel of de ballingschap van een bovenlaag van de bevolking, zag men tot zijn grote opluchting de legers – die de stad in het nauw brachten – wegtrekken. Zo vaak dit gebeurde, zo vaak laaide de hoop weer op. Het gevoel van onoverwinnelijkheid werd sterker naarmate men vaker was belegerd en bevrijd. In plaats van de woorden van de profeten als Jeremia en Ezechiël ernstig te nemen en zich te bekeren op het Woord van God kwamen deze profeten steeds verder in het isolement. Men keerde zich niet om. Men veranderde niets aan de manier van leven. Men zette geen stap in de richting van God. Zolang Jeruzalem overeind bleef, zolang behield men een onberedeneerbare hoop dat de stad never nooit zou vallen. Het is werkelijk aandoenlijk – als het niet zo schokkend was – dat terwijl de stad ongeveer het enige is wat er nog van het volk overeind staat, men ongebroken is in zijn vertrouwen.

God verdient onze gehoorzaamheid en onze toewijding en onze lofprijzing tot in eeuwigheid.

Jesaja opent bijna met de verbazing van God op dit punt. Jesaja 1:4-8 *Zij hebben de HEERE verlaten, de Heilige van Israël verworpen, zij zijn vervreemd, van achter Hem vandaan. Waarom wilt u nog meer geslagen worden? U gaat gewoon door met uw afvalligheid. Heel het hoofd is ziek, en heel het hart is*

afgemat. Vanaf de voetzool tot het hoofd toe is er geen gezonde plek aan: wonden en striemen en gapende wonden, niet uitgedrukt, niet verbonden, en niet met olie verzacht. Uw land is een woestijn, uw steden zijn met vuur verbrand, uw bouwland – voor uw ogen eten vreemden het op; het is een woestijn, als door vreemden ondersteboven gekeerd. De dochter van Sion is overgebleven als een hutje in een wijngaard, als een nachthutje op een komkommerveld, als een belegerde stad. Is hetzelfde niet van ons land en volk te zeggen? Maar bekering tot God – ook onder christenen – lijkt verder weg dan ooit. Dit weekend hoorde ik nog een kerklid in onze omgeving roepen dat ‘die christelijke regeltjes’ allemaal onzin zijn ‘omdat God genadig is en alles altijd zal vergeven.’ Ik hoor vrijwel niemand zeggen – behalve mijzelf – dat onze God een strenge God is en dat we ons moeten bekeren wil het niet slecht aflopen met ons. Onze God is de Schepper van hemel en aarde en onze Verlosser door de Heere Jezus, Die – toen bleek dat dit nodig was om ons verloren zondaren te redden – bereid was voor ons te sterven aan het kruis. Op die manier verwierf de Heere verzoening van onze schulden en vernieuwing door de Heilige Geest waardoor we een nieuw begin kunnen maken met een nieuwe gezindheid. God de Vader en de Zoon en de Heilige Geest verdient onze gehoorzaamheid en onze toewijding en onze lofprijzing tot in eeuwigheid.

De aanklager aan het woord.

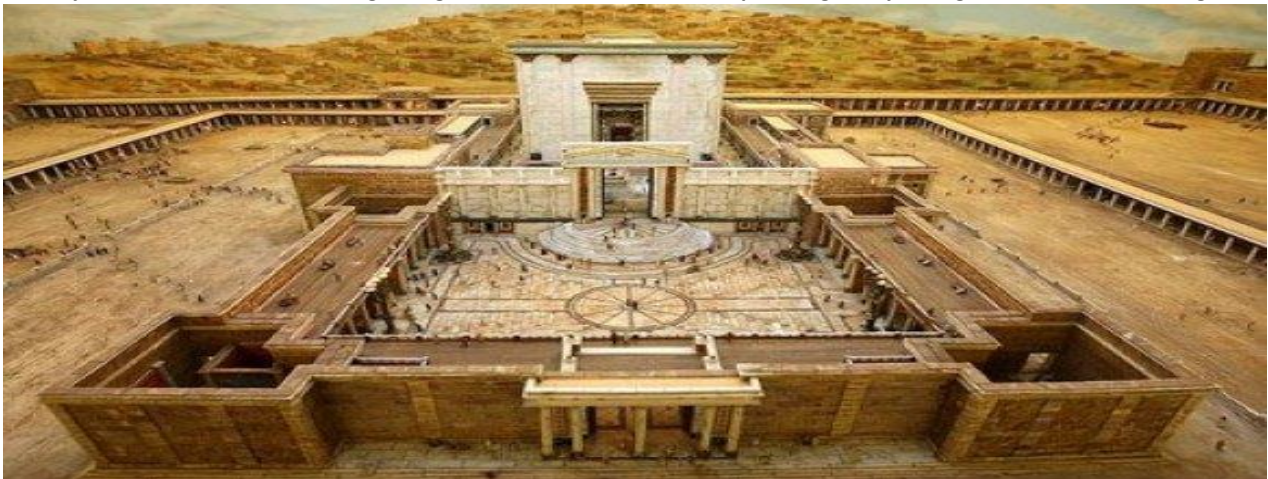
De aanklager en de aanklacht en de Rechter.

Tot nu toe hadden we te maken met *een metafoor*. Al kwamen er allerlei zaken voorbij die niet horen bij een leven met God het is en blijft een metafoor over een man die getrouwd is met twee zussen die hem successievelijk bedriegen met andere mannen. Wanneer we in de metafoor overtredingen willen aanwijzen, zou het vooral moeten gaan om het eerste en tweede gebod van de tien geboden op grond waarvan God Zijn (huwelijks)verbond sloot met Zijn volk Israël. Daar is de metafoor voor bedoeld. De metafoor vertelt het schokkende verhaal van een volk dat zijn God en HEERE telkens inruilt voor de dienst aan andere goden. Vergelijkbare metaforen treffen we aan in Jeremia 3:11 *Daarom zei de HEERE tegen mij: Het afvallige Israël heeft zichzelf nog rechtvaardig doen lijken, vergeleken bij het trouweloze Juda.* Ook Ezechiël 16 kent een beeldverhaal van een huwelijk en een overspelige echtgenote. Ezechiël 16:14,15 *Van u ging een naam uit onder de heidenvolken vanwege uw schoonheid, want die was volmaakt door Mijn glorie, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE. Maar u vertrouwdte op uw schoonheid en bedreef hoererij, trots op uw naam.* Ezechiël 23:1-35 vormt het beeldmateriaal – door ons gelardeerd met bewijzen uit de Koningenboeken – van de ontrouw van Israël en Juda.

Mocht iemand daarnaast ook nog belangstelling hebben voor de feitelijke schuldvraag en het vonnis, dan worden we op onze wenken bedient in wat nu volgt. Het gaat opnieuw over Ezechiël en de vraag of hij het volk wil berechten. Misschien is dat een behoefte die bij hem leeft. Misschien betekent dit dat de profeet zich afvraagt wat de ongehoorzaamheid van Gods volk – want dat was het ook – nu feitelijk betekent in de ogen van de Rechter van de hele aarde. Ezechiël 23:36 *De HEERE zei tegen mij:*

*Mensenkind, wilt u Ohola en Oholiba berechten? Maak dan deze vrouwen hun gruweldaden bekend. Wat Israël en Juda voor de voeten wordt geworpen is zonde tegen het 1ste en het 2de en het 8ste gebod oftewel 1. het nalopen van andere goden en 2. het maken van beelden voor de goden en 3. het doden van sommige van hun kinderen als offer aan de goden. Ezechiël 23:37 *want zij hebben overspel gepleegd, er kleeft bloed aan hun handen. Met hun stinkgoden hebben zij overspel gepleegd. Zelfs hun kinderen, die zij Mij gebaard hebben, hebben zij voor hen als voedsel door het vuur laten gaan.* Het is bekend dat met name dat laatste voor de HEERE de druppel was die de emmer deed overlopen. Waartoe mensen in staat zijn – mensen die zich van God afkeren – gaat het gezonde verstand te boven. Daar komt nog bij dat ze het lef hadden op dezelfde dag waarop ze hun eigen kind hadden geofferd aan de Moloch – of hoe die goden ook allemaal mogen heten – dat ze dezelfde dag voor God verschenen. Die mensen ontbeerden elke besef van reinheid en heiligheid. Het ontzag voor God was totaal afwezig. Men was volstrekt de weg kwijt, iets wat ook blijkt uit de onderhouding van de sabbat of beter gezegd het gebrek aan onderhouding van die dag. De sabbat was langzamerhand een gewone dag onder de dagen geworden. Wie vraagt naar de het verband tussen sabbatdag en kinderoffers kan misschien denken aan de afgodenoffers als poging om welvaart ‘af te dwingen bij de goden’ terwijl God had beloofd – o.a. door de sabbat – voor Zijn volk te zorgen. Ezechiël 23:38,39 *Bovendien hebben zij Mij dit aangedaan: zij hebben Mijn heiligdom op die dag verontreinigd en Mijn sabbatten ontheiligd. Toen zij hun kinderen voor hun stinkgoden geslacht hadden, kwamen zij op die dag Mijn heiligdom binnen om het te ontheiligen, en zie, dat hebben zij midden in Mijn huis gedaan.* Er zijn dus heel wat geboden – we zien er tenminste vier – omvergeworpen door Israël en Juda.*

Toen zij hun kinderen voor hun stinkgoden geslacht hadden, kwamen ze op die dag in Mijn heiligdom om het te ontheiligen.

Een les voor de toekomstige generaties.

Vervolgens stapt de HEERE nog even over op de metafoor van Ohola en Oholiba. Ook wij moeten onze gedachten weer verzetten. Het gaat niet om een oude prostitué, maar het gaat over Juda in haar nadagen. Zelfs tegen het einde van haar bestaan – vóór de ballingschap – is er blijkbaar nog een gezantschap in de stad gekomen en zijn er gesprekken gevoerd over eventuele coalities. Blijkbaar weten die buitenlandse officieren te imponeren. Ezechiël 23:40-42 *Daar komt bij dat zij een boodschap stuurden naar mannen die van ver moesten komen – er werd een gezant naar hen gestuurd – en zie, zij kwamen. Voor hen hebt u zich gewassen, uw ogen opgemaakt en u met uw sieraden getooid. U bent op een prachtig bed gaan zitten, met daarvoor een gereedgemaakte tafel, waarop u Mijn reukwerk en Mijn olie had gezet.* Het gaat hier – zoals gezegd – niet om prostitués maar om het vertrouwen op

buitenlandse machten waarbij hun goden moeten worden inbegrepen, ditmaal gaat het vermoedelijk om sjeiks die met hun stammen in de woestijn rondzwierven. Het heeft een rustgevende werking. Ezechiël 23:42-44 *Het geluid van een geruste menigte was erbij te horen. En zij stuurden een boodschap naar mannen uit die mensenmassa – dronkaards die uit de woestijn gebracht waren. Die deden armbanden om hun polsen en een sierlijke kroon op hun hoofd. Toen zei Ik: Overspelers bij zo'n door hoererij verouderde vrouw? Willen zij nu met háár – met die hoererijen van haar – hoererij bedrijven? Zij hadden gemeenschap met haar, zoals men gemeenschap heeft met een vrouw die een hoer is. Zó hadden zij gemeenschap met Ohola en Oholiba, die vrouwen met dat schandelijk gedrag.* Ook dit gedeelte waarbij de metafoor weer is opgepakt wordt afgewisseld met de vraag wat dit nu feitelijk betekent in de rechtszaak van de Allerhoogste tegen Zijn volk. Wat zijn de gronden voor een veroordeling, wat is de tekst van de aanklachten? Het gaat ditmaal om het zevende en het achtste gebod: Gij zult niet echtbreken en gij zult niet stelen. Opmerkelijk is dat hier de metafoor van het huwelijk wel in een feitelijk strafeis wordt omgezet. Het zou gaan om de overtreding van de 7de en het 8ste gebod. Ezechiël 23:45 *Maar rechtvaardige mannen, die zullen hen berechten overeenkomstig de bepaling voor overspelsters en de bepaling voor wie bloed vergoten hebben. Zij zijn immers overspelsters en er kleeft bloed aan hun handen!* Het Oudtestamentische vonnis over een echtbreker en een moordenaar is de doodstraf die wordt uitgevoerd met steniging of het zwaard. Ezechiël 23:46-47 *Want zo zegt de Heere HEERE: Laat een verzamelde gemeenschap tegen hen opkomen en geef hen over tot een schrikbeeld en tot een prooi. De verzamelde gemeenschap zal hen met stenen stenigen en hen met hun zwaarden neerhouwen. Hun zonen en dochters zullen zij doden en hun huizen zullen zij met vuur verbranden.* Hoewel hier alleen het 7de en het 8ste gebod voorbijkomen, blijkt tegen het eind dat alle geboden – zeker ook het 1ste en het 2de meetellen – bij de volledige verwoesting van de stad Jeruzalem en veel van haar inwoners en de ballingschap voor wie het vege lijf gered hadden. Opmerkelijk genoeg wordt de straf ook ten voorbeeld gesteld aan de vrouwen, zodat ze zich in het vervolg onthouden van alle zaken die de grenzen van het zevende gebod overschrijden. Hier lijkt de metafoor dan toch met de werkelijkheid ineen te vloeien als bij waterverf. Een van de zaken die een rol speelt is het onmiskenbare feit dat met de afgoderij de seksuele ontwrichting van de samenleving nu eenmaal gegeven was. Daar mag dan niet de nadruk gelegen hebben bij de metafoor die over het huwelijk met God ging, het ging de HEERE aan het hart dat het met het huwelijk van de mensen ook bijzonder slecht gesteld was in die tijd. Ezechiël 23:48,49 *Zo zal Ik het schandelijk gedrag uit het land doen ophouden, zodat alle vrouwen onderwezen worden en zij niet overeenkomstig uw schandelijk gedrag zullen handelen. Zij zullen uw schandelijk gedrag op u doen neerkomen, zodat u de zonden van uw stinkgoden zult dragen. Dan zult u weten dat Ik de Heere HEERE ben.*

Overspel is soms een metafoor voor afgodendienst en andersom.

Preventieve werking van de ballingschap

Het is opmerkelijk dat tot driemaal toe gemeld wordt dat er een preventieve werking uitgaat van de verwoesting van Jeruzalem en de ballingschap.

Preventieve werking van straf voor Gods volk.

- Vers 10 Zij kreeg bij de vrouwen een slechte naam, nadat men gerichten over haar had voltrokken.
- Vers 27 Dan zal Ik uw schandelijk gedrag bij u doen ophouden, en uw hoererij uit het land Egypte. U zult uw ogen niet meer naar hen opslaan en niet meer denken aan Egypte.
- Vers 46 Want zo zegt de Heere HEERE: Laat een verzamelde gemeenschap tegen hen opkomen en geef hen over tot een schrikbeeld en tot een prooi.
- Vers 48 Zo zal Ik het schandelijk gedrag uit het land doen ophouden, zodat alle vrouwen onderwezen worden en zij niet overeenkomstig uw schandelijk gedrag zullen handelen.

Pedagogische straf.

God wil blijkbaar dat er een preventieve werking uitgaat van de verwoesting van Jeruzalem en de ballingschap van Zijn volk. In die zin is het ook een *pedagogische straf*, hoewel hij er niet om liegt. De vraag is voor wie deze waarschuwing bedoeld is. We hebben al gezien dat het ging om een metafoor. In die zin gaat er niet een preventieve werking uit voor de huwelijken op aarde. Wanneer we volledig recht willen doen aan deze waarschuwing dan zullen we moeten denken aan de schrik van de volken voor de God van Israël, maar ook aan het Nieuwe Verbond. Gods verwachting is dat wanneer men ernstig terugkijkt naar wat er in het verleden van Gods volk is misgegaan, men in de toekomst dezelfde fouten wel niet meer zal maken. Hoewel er grote overeenkomsten zijn tussen het Oude en het Nieuwe Verbond, zijn er toch ook verschillen. Het belangrijkste verschil is dat het Nieuwe Verbond krachtiger is. Door de vergeving van de zonden en de uitstorting van de Heilige Geest – Jeremia 31 en Ezechiël 36 – zullen de mensen beter in staat zijn om God te dienen op een manier waar de HEERE plezier aan beleeft. Een ander verschil is dat de heidenvolken weliswaar ingelijfd worden in het volk van God, maar anders

dan Israël een duidelijk onderscheid kunnen maken tussen staat en kerk. In die zin ligt de scheiding die er vroeger lag tussen Israël en de volken, nu tussen kerk en wereld. God spreekt de verwachting uit dat de kerk zich niet zo makkelijk door de wereld zal laten ringeloren als Israël dat deed met de volken. In de Bijbel komen we verschillende malen de waarschuwing tegen om ons niet in te laten met de wereld. 1 Johannes 2:15-17 *Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij met haar begeerte; maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid.* De kerk heeft er het gevleugelde woord aan overgehouden 'dat we wel in de wereld zijn maar niet van de wereld'. Het is een ongemakkelijke positie omdat christenen met hun besef van rentmeesterschap en verantwoordelijkheid volop willen meebouwen aan de samenleving, terwijl wij aan de andere kant vast willen houden aan ons geloof en de normen en waarden van het Evangelie. Nu kerk en wereld sterker uit elkaar drijven wordt het nog lastiger voor gelovige mensen die als het ware met een been in de kerk en een been in de wereld staan. Voor dat je het weet wordt het een spagaat, die elke beweging onmogelijk maakt. Nu geld de god van de wereld is geworden, die steeds meer de motieven en tendensen beheerst, zal het voor christenen moeilijker worden om te midden van de veranderde geest van de tijd, de Geest van God in hun leven te laten doorwerken. De ballingschap en de verwoesting van Jeruzalem kan de kerk er aan herinneren dat het om ernstige zaken gaat. Hoe groot is niet het gevaar dat we opgeslokt worden door deze wereld en dat het geloof zal worden verstikt in ons leven. De ballingschap leert ons wat er op het spel staat. Hoe begrijpelijk misschien de invloed van de wereld op de kerk misschien is, als God niet langer gehoorzaamd wordt en de normen en waarden van de Bijbel het moeten ontgelden, komt God met Zijn oordelen. Dat het oordeel van God geen bangmakerij is, maar realiteit bewijzen de Koningenboeken en de Kronieken en de profeten zoals Jeremia en Ezechiël. Eenmaal komt *het laatste oordeel*. Voorafgaand zal de wereld zich samentrekken rondom en tegen Jeruzalem. Opnieuw zal de stad in het nauw gebracht worden. Het is niet omdat de stad nu een bolwerk van vroomheid is, integendeel. Het Jeruzalem van die tijd wordt vergeleken met Sodom. Openbaring 11:8 *En hun dode lichamen zullen liggen op de straat van de grote stad, die in geestelijke zin genoemd wordt Sodom en Egypte, waar ook onze Heere werd gekruisigd.* Het Joodse volk zal nog eenmaal in de crisis komen. De aanleiding zal zijn dat men de ergernis van de wereld over zich heen gehaald heeft. Achterliggende reden is de toorn van God Die met lede ogen de afvalligheid van Zijn oude volk aanschouwt. In Jeruzalem zal echter ook een Joods christelijk deel van de bevolking zijn. Anderen worden door de narigheid van de stad aangespoord tot de beslissende keuze. Hopelijk werkt de realiteit van het vonnis van de ballingschap mee om mensen de ernst van de situatie te doen beseffen en komen velen tot de goede keuze. Dan zal Christus ingrijpen en het laatste oordeel voltrokken worden over de wereld.

**Wel in de wereld,
maar niet van de wereld.**